

1 Først var det rygernes tur - nu er turen kommet til 2 sprøjtegiften i de private haver

3 Salget af sprøjtegifte til private haver styrtdykker.

4 [Forbrug og liv](#) 11. aug. 2017

5

6 Flere haveejere vælger at gribe hakkejernet, lade mælkebøtterne stå eller holde igen med den
7 kemiske bekæmpelse. Midler mod ukrudt, mos, svampe og skadedyr i parcelhushaven er gevaldigt
8 på retur, viser Miljøstyrelsens seneste opgørelse over salg af sprøjtegift til privat brug. Det er faldet
9 fra 63 tons i 2007 til 20 tons i 2016.

10 Udviklingen væk fra ukrudtsgift, som med 18 tons sidste år stod for 90 procent af det samlede salg,
11 har især taget fart de seneste par år.

12 Danmarks Naturfredningsforening kan næsten ikke få armene ned i begejstring over faldet i salget
13 af Roundup og lignende sprøjtegifte.

14 »Det er rigtig, rigtig positivt og helt i tråd med hele den udvikling, vi ser med økologi, som
15 Danmark jo er verdensmester i. Det giver ikke mening at være økologisk forbruger og så gå ud at
16 sprøjte sin have«, siger foreningens landbrugspolitiske seniorrådgiver, Rikke Lundsgaard.

17 Etnolog og ekspert i forbrugeradfærd Julia Lahme er enig: »Man kan godt sammenligne det med
18 den lille revolution, der er sket inden for rygning, hvor det på få år blev *no-go* at ryge inden døre«.

19 Ud over øget økologisk bevidsthed i den bredere befolkning ser hun en bevægelse i havens funktion
20 fra pryd- til nyttehave. Haven skal ikke længere bare se godt ud og være let. Vi vil bruge den og
21 gerne til noget, som handler om mad og kreativitet.

22 Hvor blev insekterne af?

23 Mange holder stadig af en velfriseret have, men færre ser skævt til dem, der lader ukrudtet gro.
24 Forandringer i naturen skubber også til normen. I sommer er der f.eks. opstået debat om, hvor
25 bierne og sommerfuglene er blevet af. Ifølge det ansete tidsskrift Science har bestemte insektgifte
26 ført til massedød af bier.

27 »Sådan noget kan vi forstå. Hvis bestøverne bliver væk, får vi ikke noget at spise. Når det bliver
28 almen viden, bliver det et emne i grundejerforeningerne at anlægge insektbælter«, siger Julia
29 Lahme.

30 Men har det overhovedet betydning for naturen og miljøet, at haveejere dropper giften, når
31 privatforbruget kun udgør 1 procent af det samlede forbrug i Danmark?

32 Ja, svarer sektionsleder Morten Strandberg fra Institut for Bioscience ved Aarhus Universitet. Det
33 har betydning for biodiversiteten.

- 34 »Haver kan være oaser for liv, der giver en hel del insekter mulighed for at finde føde, og det
35 tiltrækker fugle og andre smådyr. Der skal ikke så meget til for at understøtte en god biodiversitet«,
36 siger biologen.
- 37 Krydderurter, stauder og blomstrende buske kan virke godt, men det batter især, hvis man lader dele
38 af græsplænen stå eller sår vilde blomster, for sådan et hjørne kan over tid tiltrække sjældnere
39 insekter og sommerfugle.
- 40 »Der findes over 50 sommerfuglearter i Danmark, men i dag er kun en håndfuld eller to af dem
41 almindelige i hele landet. Det er en stor tilbagegang og en relativt alvorlig ting«, siger Morten
42 Strandberg.
- 43 Ifølge forskeren bidrager både fravær af gift i private haver og økologisk landbrug til biodiversitet,
44 men mest ville det rykke med målrettede naturvenlige tiltag i landbruget i form af oaser a la dem,
45 som nogle haveejere skaber ved at lade haven være mere vild.
- 46 Til efteråret skal EU-medlemslandene stemme om en fornyet godkendelse af glyphosat, aktivstoffet
47 i ukrudtsgiften Roundup, som adskillige interesseorganisationer har ønsket forbudt. Rikke
48 Lundsgaard fra Danmarks Naturfredningsforening tror ikke på et generelt forbud i denne omgang,
49 men hun mener, det er realistisk, at der kommer restriktioner på brug i private haver og offentlige
50 arealer.
- 51 »Det kan godt være, det ikke er særlig farligt i forhold til mange andre gifte, men det er – undskyld
52 mit frispog – noget lort for naturen, og mange er ved at være der, hvor de bare ikke vil have gift,
53 hvor børn løber rundt på bare tæer«, siger hun.
- 54 Miljøministeren kalder det i et mailsvar til Politiken »positivt, at færre haveejere bruger pesticider,
55 når ukrudt skyder op i haverne«. Han mener ikke, at der i forbindelse med fornyelsen af
56 godkendelsen af glyphosat i EU »er behov for andre tiltag end de generelle regler om privates
57 brug«. En målrettet oplysningsindsats til haveejere skal sørge for at fastholde det store fald.

Brug bl.a. de her ord i din genfortælling, og forklar dem for de andre:

sprøjtgift / biodiversitet / at styrtdykke / ukrudt / forbrugeradfærd / bevidsthed / at bestøve / bier / sommerfugle / en godkendelse / et tiltag / sørge for

Snak sammen i gruppen:

- Mener I, det er vigtigt at værne om biodiversiteten? Hvorfor? / Hvorfor ikke?
- Mener I, man bør forbyde Round Up (glyphosat)? Hvilke problemer ville der være ved at forbyde det?
- Hvordan oplever I forbrugerbevidsthed og rettigheder i Danmark?